

Віктор МИСАН,

кандидат педагогічних наук, доцент,
заслужений учитель України.

Блог «**В. Мисан: педагогічна освіта важко хвора**» (витяги).

Портал «Освіта.іа». 25.11.2016 р.

Нещодавно Міністр освіти і науки України Л. Гриневич завітала на всеукраїнську нараду завідувачів обласних відділів освіти і науки та ректорів інститутів післядипломної педагогічної освіти (м. Рівне), де одна із студенток Рівненського гуманітарного університету філологічного факультету звернулася до міністра.

Щодо важкої «хвороби» педагогічної освіти

«Студентка розпочала з того, що вона вже закінчує університет, прослухала безліч теоретичних курсів і пройшла чотири практики — дві пасивних і дві активних. На останній практиці вона зіткнулася з тим, що шкільні педагоги фактично їх вчили всьому заново. Виявилось, що вони не навчені оцінювати учнів, перевіряти зошити тощо. Чи не можна зробити так, щоб години на методики викладання предметів збільшили?»

Відповідь Л. Гриневич була лаконічною і, як на мене, правильною. Сучасні українські вузи отримали автономію, і це їх прерогатива – визначати, що, в яких обсягах і як читати студентам.

Вкотре стали свідками того, що українські педагогічні університети не готують для школи вчителя, який має стати не лише генератором змін, але організовувати навчання дітей — **навчити учнів вчитись** (тут і далі виділення наше. - Ред.).

Чого навчить студент, який необхідні професійні навички здобуває епізодично на практиці, а не у студентській аудиторії? Хто і що йому читає? Чи знають викладачі педагогічних вишів сучасну школу, шкільні програми, технології навчання, вікову психологію? Чому вони навчать студентів, не відриваючи свій погляд від зажовклих аркушів лекцій, стоячи за кафедрою, чи сидячи за столом, монотонно «проповідуючи» те, що втратило свою актуальність.

Складається враження, що їх знання зафіксувалися на рівні власних шкільних років. А якщо врахувати, що викладацький склад педвузів — це фахівці далеко за «50», то потреба у будь-яких коментарях зразу відпадає.

Сучасна професійна педагогічна освіта важко хвора. У неї безліч «хвороб»: вікова, змістова, технологічна. У яких «аптеках» і «лікарнях» відшукати для неї «ліки»?»

Від редакції:

Автор вказує на те, що відповідь міністра була, на його думку, правильною. Формально з цим можна погодитися. Але в контексті викладених автором подальших міркувань, відповідь Л. Гриневич є далеко не вичерпною. Керівник такого високого рангу мав би побачити за скромним питанням проблему **системну** (як її бачить В. Мисан). А отже і відповідь мала бути розгорнутою, з точки зору державних потреб та інтересів. Вираження їх з вуст міністра мало прозвучати у взаємозв'язку з напрямками реформування освіти в цілому і найближчих завдань педагогічної освіти зокрема. Тоді було б чітко вказано на ті «аптеки» і «лікарні», де «ліки» знаходяться.

*Вочевидь, недостатньо переадресувати вирішення проблем підготовки нових педагогічних кадрів на педагогічні університети. Тут з боку держави (як замовника) має бути чітке бачення мети, місія, завдань і змісту підготовки педагогів **нової формації**, які відповідатимуть новітнім вимогам освітнього процесу. А значить це бачення має бути строго сформульоване і поставлене перед педагогічними навчальними закладами як **державне замовлення-завдання**. Інакше, хто ж і коли це зробить? Чи потрібно роками чекати прийняття низки освітянських законів, які невідомо чи вирішать окреслені проблеми?*

Між тим, читаючи висловлювання наших освітянських пророків В. Співаковського та В. Громова, гостро відчуваємо необхідність докорінної перебудови роботи саме педагогічних навчальних закладів з підготовки вчителів майбутнього, вчителів нової формації. Це, ключове питання, стратегічне. Саме з нього потрібно починати реформування всієї галузі. І тоді не потрібно буде плекати надії на те (Л. Гриневич), що в нинішньому педагогічному середовищі серед вчителів знайдуться «агенти змін» і вони поведуть за собою інших. Маємо великий сумнів щодо цього, бо таких «агентів» слід попередньо і цілеспрямовано готувати.

Ще одна заувага. На останній виставці «Інновації в освіті» (жовтень 2016 р.) відвідав стенд одного із відомих педагогічних ВНЗ. Половина експозиції була зайнята невиразними застарілими фотоекспонатами, а інша – гончарними виробами (горщиками, вазами, фігурками птахів тощо). З господарями стенду відбувся такий діалог.

Відвідувач. Яку мету має ваша експозиція? Для чого педагогічний ВНЗ на такій виставці демонструє вироби народного промислу і мистецтва? Чи є це головним для педагогічного навчального закладу?

Представник ВНЗ. А що ви хотіли б побачити?

Відвідувач. Я хотів би ознайомитися з тим новим, що запроваджує ваш навчальний заклад для підготовки вчительських кадрів у руслі реформування освіти.

Представник ВНЗ знизав плечима і залишив побажання без коментаря.

До речі, подібні експонати (ляльки, квіткові вироби, вишиванки, інше рукоділля) заповнили виставкові стенди ще кількох педагогічних навчальних закладів. Не заперечуючи досягнення педагогічних ВНЗ у розвитку прикладної народної творчості, все ж очікувалося дізнатися зовсім інше.

Тому виникають питання, чи не слугують такі стенди своєрідною відповіддю міністру освіти і науки на реалізацію тої автономії, яка надана вищим навчальним закладам законом «Про вищу освіту»? До чого призведе така автономія?
